Zesde Jaer. Nr 39. Zaterdag, 1sten October 1859.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de We J.-P. Collée, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, no 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk. . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . . 15 »
De reklamen » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 1en OCTOBER.

De kolom van het Kongres.

Het monument, om het reeds door zich zelve onsterfelyk Kongres te vereeuwigen in het geheugen des nageslachts, en om tevens de dankbaerheid en verwondering der volgende eeuwen te verwekken, is opgeregt en steekt zegepralend het hoofd boven Brussel, welke hy schynt te beheerschen; zelfs heft hy het hoofd, als 't ware, over geheel het vaderland, alsom het te bewaken en de oogen aller Belgen op zich te trekken, om met meer welsprekendheid dan de magtigste stem des redenaers, de oude gevoelens van vereeniging en onderlinge overeenkomst in de herten zonder ophouden te vernieuwen, en die langdurige gevoelens van verdeeldheid, van uitsluitng of van verdrukking en overheersching onder zyn aenschouwen te verpletten.

Mogten die gevoelens van vereeniging op nieuw zegepralen! Mogten zy verwezentlykt worden en nogmaels heerschen! Ziedaer den wensch van alle ware Belgen, en ziedaer ook het schrikbeeld van onze aengenome vreemdelingen! Maer wat is er toch omgegaen in het tydverloop van die weinige jaren? Men sloeg ten tyde van het Kongres gelykelyk de hand aen het zoo moeijelyke werk der daerstelling van een nieuw en onafhankelyk ryk, waerop gansch Europa het oog had gevestigd, en waervan eene enkele mislukking alle hoop ging verbryzelen. Alles ging nogtans wel en overtrof de verwachting. Men vereenigde zich door iever en moed: de moed deed den iever leven, en de iever beurde onophoudelyk den moed op. De grootste moeijelykheden wierden overwonnen of verwyderd. De vereeniging toonde de waerheid van onze vaderlandsche leus. *eendragt maekt magt,* en deze waerheid was zigtbaer zoo lang zy bestaen bleef.

Ongelukkiglyk! de heerschzucht sukkelde als een blinde in het spel, en alles begon aenstonds te wankelen, en allengskens het eene opgeregte voor en het andere na omver te werpen.

Het vooruitzigt begon dan ook duister te worden, en de onrust met de bevreesdheid plaets te winnen. De ondervinding heeft op het droevigste de gegrondheid dezer vrees bestatigd. Vier groote stelsels waren er gewaerborgd in het verdrag van vereeniging, dat men *Constitutie* noemt. De vryheid van godsdienst, van onderwys, van associatie en van drukpers. Indien men nu na de insluiping van de heerschzuchtige verdeeldheid ze na ziet, moet het hert bloeden van spyt. Allen zyn reeds afgebeiteld, verkleind of onder eene valsche gedaente voorgesteld, en hebben de mannelykheid, en de beteekenis van deszelfs eersten vorm doen verliezen.

Gaet ze maer een voor een na, en gy zult zien dat het de genie van vryheid niet meer is, maer de dwaelgeest van persoonelyke gevoelens. *De vryheid van godsdienst,* in de plaets van er het beeld van ootmoed, van kuischheid, zeden en broederliefde, zult gy in de plaets vinden het afbeeldsel van M. Frère, van trotschheid, van eigen waen, van misachting en mistrouwen, wat het aenduidt in zyne wet tegen de geestelykheid.

De vryheid van onderwys is dit beeld van regtzinnigheid, van openhertigheid en welwillendheid niet meer, maer men vindt er vermengde trekken in van M. Rogier, van eigen waen, van overheersching en drukking.

De vryheid van associatie en van drukpers heef ook hare regtzinnige kleur van blankheid verwisseld met de sombere kleur en trekken van minister Tesch. En zoo hebben zy vormen by hunne eerste gedaente aengenomen, die hun onkennelyk maken en eerder de heiligschendende hand van eenen geweldenaer aentoonen, waeronder zy mismaekt zyn geworden, dan wel die eerste gedaente welke het nationael kongres er aen had gegeven.

Droevig is het, inderdaed, van zyne geheugens trachten weer te brengen op den geest van onze eerste vereeniging zoo wel uitgedrukt in het Kongres en nu te herzien hoedanig er vele zaken van gemarteld, verbrokkeld en sommigen geheel en gansch verdwenen zyn. Maer droeviger nogtans is het te peinzen dat dit alles het werk is van vreemdelingen, van persoonen eerst zoo laeg, waer de vergetelheid meerder voordeelig zou aen geweest zyn dan hunne verheffing, en tevens dat wy het zyn, Belgen, die hen hebben verheven, en tot onze eigene vernedering en straf. Wy hebben hun de hand geleend en met hen medegewerkt, hun den voorrang over de vaderlandsche kinderen gevende; het is tyd dat wy ons beter bepeinzen en van onze dwaling, de eerste kiezing de beste, weerkomen. Geen moed verloren! Wettige middelen steken tegen drukking; volherding tegen geweld, en wy zyn zeker, dat het gedenkteeken van ons nationael Kongres, niet een doodszuil van gewezene eendragt en vervlogene grootheid zyn zal, maer een teeken van leven; van eigenaert, van zelf bestaen en onsterfelyke vaderlandsliefde en behoudenis.

De voornaemste plegtigheid der september-feesten was natuerlyk de inhulding der Kongres-Kolom, die ten 1 uer plaets had in het midden van eenen schroomlyken volksstroom. De vensters en de daken der huizen die de Kongres-plaets en de markt van het Park omringen, waren vol nieuwsgierigen.

Ten 11 uren werd de plaets der Natie bezet door eenen eere-post samengesteld uit de kompagnien der jagers-kondschappers en kanonniers der burgerwacht en eene afdeeling van het garnizoen.

De afgeveerdigden der steden en gemeenten des Ryks, ten getalle van verscheidene honderden, hadden zich vereenigd in de Gothische zael van het Stadhuis, en werden van daer in stoet naer de plaets der Natie geleid, met het muziek der pompiers.

Ten 11 1/2 uren waren in de salons van het paleis der Natie vereenigd de leden der beide Kamers, alsook de oud-leden van het provisoir gouvernement, het Kongres en de Wetgevende-Kamers die er opgevolgd zyn.

De officieren der burgerwacht en des garnizoens hebben zich in korps naer de plaets der Natie begeven, alwaer de kantate van M. Samuel is uitgevoerd.

De algemeene stoet heeft zich onmiddelyk daerna gevormd om zich in de aengeduide orde naer de Kongres-plaets te begeven; losbrandingen van het kanon hebben het vertrek van den stoet aengekondigd.

Het was 1 1/2 uren toen de hertog en de hertogin van Braband, vergezeld van al de dignitarissen van het paleis, den hofmaerschalk, de adjudanten des Konings en des hertogs van Braband, van Mev. gravinne de Grunne, paleisdame, graef de Lannoy, grootmeester des huizes van HH. KK. HH., het paleis verlieten.

De aenkomst van den hertog en de hertogin van Braband op de Kongres-plaets, werd met algemeene toejuichingen begroet, terwyl de verschillige muziekkorpsen de *Brabançonne* uitvoerden.

De inhuldings-redevoeringen werden uitgesproken door M. Rogier, minister van het inwendige, namens het gouvernement; M. graef de Renesse-Breidbach, onder-voorzitter des Senaets, en M. Orts, voorzitter der Vertegenwoordigers-Kamer.

DE WITTE KAPROENEN.

(*Vervolg.*)

De afgezanten keerden naer Gent weder om Jan Yoens te onderrigten van hetgene er gebeurd was.

— Is het zoo, de Witte Kaproenen zullen blyven, riep de deken uit. Deze kloekmoedige krygsbenden zullen behouden worden om de voorregten onzer stad te verdedigen. Reeds hebben wy gelukt in de ontwerpen der Bruggelingen te beletten. De vrees welke de Kaproenen aen den graef van Vlaenderen inhoezemen heeft reeds groote overwinningen behaeld. En men zou hen daerna moeten afschaffen! Neen, neen, het is noodzakelyk hen voor onze eigene veiligheid te behouden; want als de Witte Kaproenen afgeschaft zyn, zou ik geenen stuiver parisis voor uwe voorregten en vryheden meer willen geven!

— Het is waer, antwoordde een wyze man van den aenhang, en nogthans doet deze bestendige staet van vyandelykheid tusschen den graef en ons veel schade aen de verschillige nyverheden die in onze stad kwynen. De vrees der beroerten heeft de ryke burgers in menigte reeds doen uitwyken. Weet gy wel dat het gerucht loopt dat Rogier d'Oultre en eenige soldaten binnen eenige dagen naer onze stad moeten komen om heimelyk te vangen degenen die den opstand verwekt hebben?

— Het is ons aengelegen, zegde de driftige Jan Yoens, van op onze hoede te zyn tegen de trouwelooze ontwerpen van Ludovicus Van Male. Vergeet niet dat Ghiselbert Mathys zich by den graef bevindt: deze man kan niets dan het kwaed en den ondergang onzer vryheden in den zin hebben. Wantrouwt, bid ik u, van de soort van gerustheid waerin de aenhangers van den prins gedompeld blyven. Dit kondigt niets goeds voor ons aen. Laten wy allen, opperhoofden der Witte Kaproenen, gewapend blyven. Laet ons dag en nacht waken uit vrees van verrast te worden.

Deze woorden met verrukking uitgesproken, verwekten den geestdrift der muitelingen; Yoens werd als in zegeprael naer zyne wooning wedergeleid.

Hetgene Simon Colpaert gezegd had gebeurde welhaest. De baillieuw van Gent, Ghiselbert Mathys en zyne broeders, Jan de Munte en eene talryke bende vergezeld van meer dan 200 ruiters kwamen op zekeren morgen in de stad als men het minst verwachtte. Zy doorliepen de straten voorgegaen van de krygsvaen des graven, allengskens vermeerderende met de aenhangers van dezen laetsten. Zy bleven maer staen op de Graenmerkt, waer de schippers en de slagters die heimelyk van dezen aenslag verwittigd waren, zich vrywillig met hen kwamen vereenigen.

Maer Yoens was van alles onderrigt: hy waekte met zyne Witte Kaproenen, en eensklaps verscheen hy met zyne getrouwe aenhangers op de plaets. Op dit onverwachte gezigt was er eene groote ontsteltenis onder de lieden van den baillieuw. Zy vielen echter de Kaproenen aen. Schielyk werpt zich de onbeschroomde volksvoorstander in het midden van den stryd, waer Rogier d'Oultre zyne bevelen gaf. Op dezen laetsten vallen, hem met zyne byl dood op den grond uitstrekken, en hem de krygsvaen van den graef ontrukken welke hy in de hand hield, was het werk van een oogenblik.

Als Ghiselbert en zyne broeders zagen dat de ongelukkige baillieuw gevallen was, namen zy de vlugt. De schippers en de slagters nemen welhaest den aenhang van de Witte Kaproenen, terwyl de ruiters van hunnen kant vragen om zich te onderwerpen aen Simon Colpaert en aen Gossuin Muilaert die hen aen het andere einde der merkt omringen.

— De overwinning aen de Witte Kaproenen! de overwinning aen ons! riep men van alle kanten.

Alsdan stygt Yoens op een wit paerd, en met zyne magtige en nadrukkelyke stem doet hy eene aenspraek aen degenen die hem omringen.

— Gy hebt uwe taek wel volbragt, gy allen die my geholpen hebt. Zy was inderdaed lastig; maer de zegeprael heeft het gevaer van naby gevolgd. De verraders zyn verslagen: aldus moest de trouweloosheid des graven van Vlaenderen door vrye mannen gestraft worden! Gy ziet deze vaen, vervolgde hy den standaerd van den prins boven zyn hoofd zwaeijende; wel nu, dat deze laetste getuige eener misdadige onderneming terstond uit onze oogen verdwyne.

Ter zelfder tyd verscheurde hy de vaen met de tanden en met de handen, wierp derzelver stukken naer de menigte die ze terstond onder de voeten verpletterde, met luider stem roepende:

Vlaenderen aen den Leeuw! Vlaenderen aen den Leeuw! Leve Yoens!

Nu is de vrede met Ludovicus onzen genadigen heer onmogelyk, hernam de volksvoorstander; laten wy dan zoo groote uitslagen niet laten verkoelen. Vervolgt uwe taek, gy allen die een hart hebt. Wandelt op de voetstappen uwer voorouders. Gedenkt den burger Jacob (1) die u groot en geëerbiedigd maekte; gedenkt dezen kloekmoedigen en wyzen burger die langdurige dagen van voorspoed aen ons Vlaenderen gaf. Gezellen en vrienden, weest getrouw aen de voorregten van Gent; Witte Kaproenen, verdedigt uwe vryheden als of het aen iedereen van u uw eigen leven ware; want de vryheid is het leven van allen.

Men bevat den geestdrift die deze vurige aenspraek onthaelde. Ook wachtte zy niet lang van haer gevolg te bekomen. De huizen der aenhangers van den graef worden geplunderd en verwoest. De familien die aen dezen aenhang toebehooren worden gedwongen de stad te verlaten. Jan Yoens trekt als overwinnaer op. Hy valt met zyne Witte Kaproenen op Hulst, Dendermonde, Aelst, Audenaerde,

(1) Het is onder dezen volksnaem dat men Jacob Artevelde aenwees.